

Feitenkaart mantelzorg

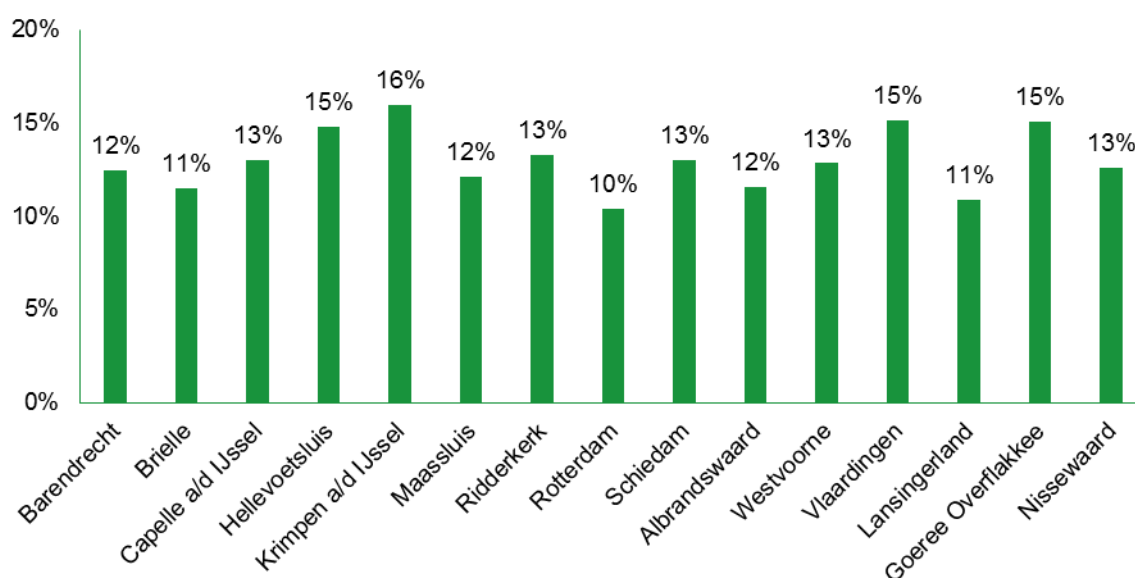
Gezondheidsmonitor November 2017

Wie is de mantelzorger?

In deze feitenkaart definiëren we het begrip mantelzorger als iemand die 3 maanden of langer en/of 8 uur of meer per week mantelzorg geeft.

In Nederland geeft 14,2% van de bevolking van 19 jaar en ouder mantelzorg. Het laagst is het percentage mantelzorgers in de GGD-regio's Rotterdam Rijnmond (12%) en Amsterdam (10%).

Grafiek 1 Percentage mantelzorgers per gemeente, vanaf 19 jaar

In tabel 1 staat vermeldt hoeveel procent van de inwoners van de regio met een bepaald achtergrondkenmerk mantelzorger is. Zo is 10% van de mannen een mantelzorger. Dit is lager dan de 14% onder vrouwen. Vrouwen geven ook vaker aan zich overbelast te voelen dan mannen.

Tabel 1 (Overbelaste) mantelzorgers naar achtergrondkenmerken

Achtergrondkenmerk	Percentage mantelzorgers	Percentage overbelaste mantelzorgers
Geslacht		
Mannen	10%*	11%*
Vrouwen	14%*	17%*
Leeftijd		
17-24 jaar	4%*	10%
25-34 jaar	5%*	17%
35-44 jaar	8%*	19%
45-54 jaar	17%*	17%
55-64 jaar	21%*	13%
65-74 jaar	15%*	11%*
75-84 jaar	12%	14%
85 jaar en ouder	7%*	21%
Migratieachtergrond		
Nederland	14%*	13%*
Marokko	12%	18%
Turkije	6%*	12%
Suriname	9%*	26%*
Ned. Antillen en Aruba	6%*	2%*
Overige niet-westerse landen	5%*	15%*
Overige westerse landen	9%*	27%
Kaapverdië	9%	25%
Opleiding		
Laag (LO)	7%*	12%
Midden 1 (MAVO, LBO)	13%*	15%
Midden 2 (HAVO, VWO, MBO)	13%	13%
Hoog (HBO, WO)	12%	16%
Moeite met rondkomen		
Nee, geen moeite	12%	11%*
Nee, maar wel opletten	12%	14%
Ja, enige moeite	11%	19%
Ja, grote moeite	12%	27%*
Huishoudsamenstelling		
Huishouden zonder thuiswonende kinderen	12%	13%*
Huishouden met thuiswonende kinderen	11%	18%*
Eenpersoonshuishouden	10%*	14%
Eenoudergezin	12%	23%
Regio Rotterdam-Rijnmond	12%	15%

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016, GGD'en, CBS en RIVM

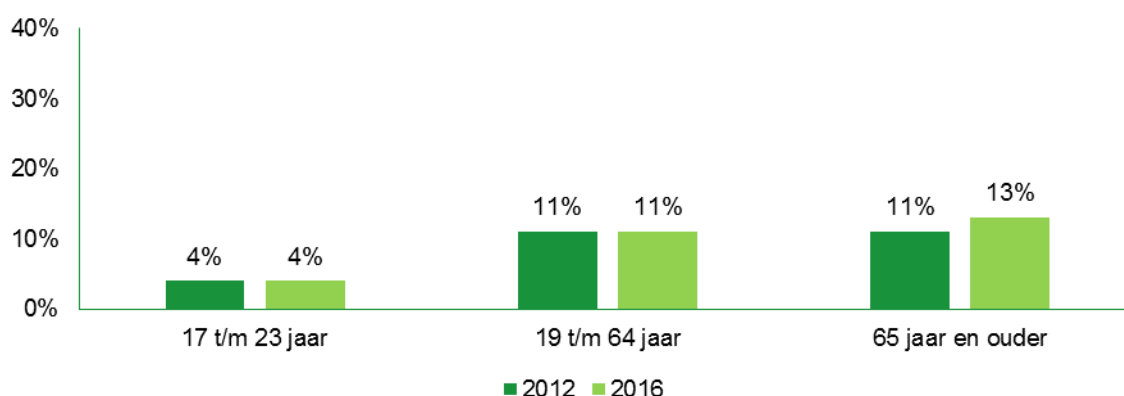
* wijkt af van het gemiddelde

Tussen 2012 en 2016 is het percentage (overbelaste) mantelzorgers gelijk gebleven

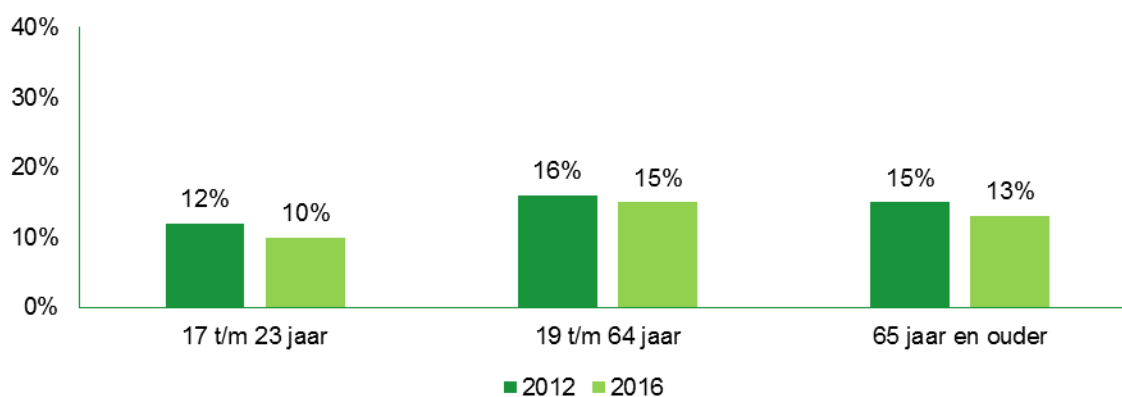
In grafiek 2 en 3 is te zien dat het aandeel mantelzorgers en overbelaste mantelzorgers tussen 2012 en 2016 in de regio Rotterdam-Rijnmond gelijk is gebleven. Dat geldt zowel voor de jong volwassenen en de volwassenen. Onder de inwoners van 65 jaar en ouder is er een toename van 11% naar 13%.

Wanneer gekeken wordt naar de afzonderlijke gemeenten, dan is alleen in Hellevoetsluis een toename te zien van mantelzorg onder de 19- tot 65-jarigen (van 9% naar 16%). Onder de 65-jarigen en ouder is een toename van mantelzorg te zien in Rotterdam (van 10% naar 12%) en Krimpen aan den IJssel (van 12% naar 18%)

Grafiek 2 Percentage mantelzorgers in 2012 en 2016

Grafiek 3 Percentage mantelzorgers dat zich tamelijk/zeer zwaar of overbelast voelt, in 2012 en 2016

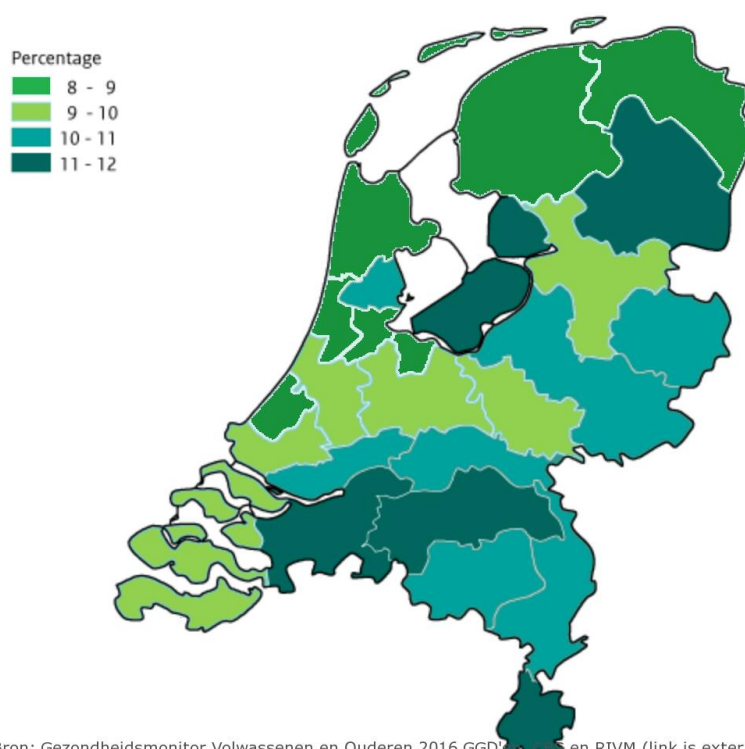
Overbelaste mantelzorgers ...

- geven vaker aan weinig sociale steun te hebben dan niet-overbelaste mantelzorgers (9% tegenover 3%)
- zijn vaker niet zo, of helemaal niet gelukkig dan niet-overbelaste mantelzorgers (24% tegenover 8%)
- ervaren hun gezondheid vaker als 'gaat wel', slecht of zeer slecht dan niet-overbelaste mantelzorgers (45% tegenover 25%)
- zijn vaker ernstig of zeer ernstig eenzaam dan niet-overbelaste mantelzorgers (20% tegenover 9%).

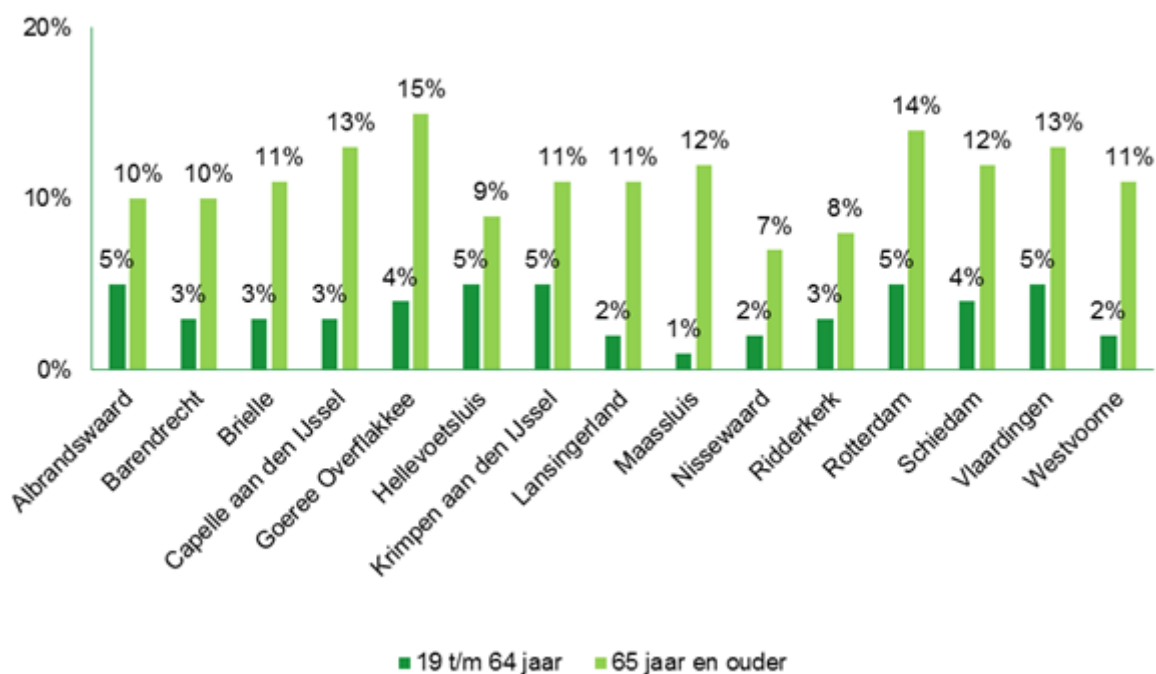
Wie heeft in het afgelopen jaar mantelzorg ontvangen?

Grafiek 4 Percentage mantelzorg-ontvangers per GGD-regio, vanaf 19 jaar

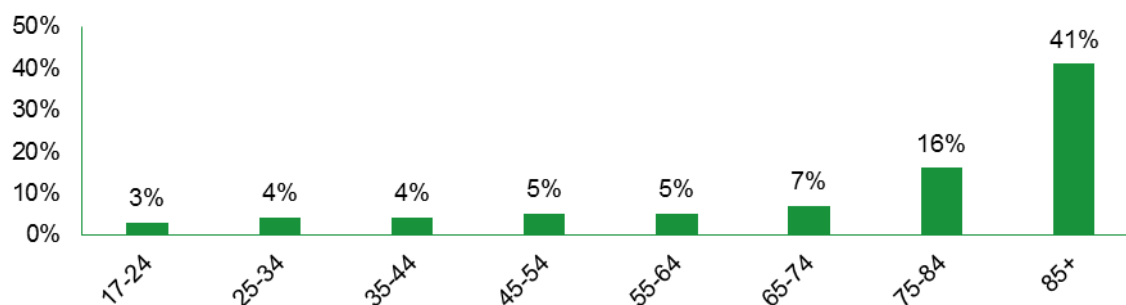

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016 GGD's en RIVM (link is externa

Grafiek 5 Percentage mantelzorg-ontvangers per gemeente, vanaf 19 jaar

Grafiek 6 Percentage mantelzorg-ontvangers naar leeftijd

Tabel 2 Mantelzorg-ontvangers naar achtergrondkenmerk

Achtergrondkenmerk	Percentage mantelzorger-ontvangers
Geslacht	
Mannen	8%*
Vrouwen	13%*
Migratieachtergrond	
Nederland	11%*
Marokko	12%
Turkije	8%*
Suriname	8%*
Ned. Antillen en Aruba	8%*
Overige niet-westerse landen	8%*
Overige westerse landen	11%
Kaapverdië	6%*
Moeite met rondkomen	
Nee, geen moeite	9%*
Nee, maar wel opletten	11%*
Ja, enige moeite	13%*
Ja, grote moeite	15%*
Regio Rotterdam Rijnmond	11%

Bron: Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016, GGD'en, CBS en RIVM

* wijkt af van het gemiddelde

Mensen die mantelzorg ontvangen ...

- ontvangen vaker professionele hulp bij persoonlijke verzorging dan mensen zonder mantelzorg (35% tegenover 4%) (dit geldt voor 65+)
- maken vaker gebruik van het WMO loket, zorgloket, vraagwijzer of wijkteam dan mensen zonder mantelzorg (19% tegenover 3%) (dit geldt voor 65+)
- maken vaker gebruik van thuiszorg huishoudelijke hulp dan mensen zonder mantelzorg (37% tegenover 8%)
- maken vaker gebruik van thuiszorg verpleegkundige/ verzorgende dan mensen zonder mantelzorg (24% tegenover 2%)
- maken vaker gebruik van hulp of zorg via de PGB-regeling dan mensen zonder mantelzorg (6% tegenover 1%)
- zijn vaker slachtoffer geweest van huiselijk geweld dan mensen die geen mantelzorg ontvangen. (20% tegenover 9%). Let op: Dit geldt echter alleen voor de leeftijdsgroep 19- tot 65-jaar. Voor mensen ouder dan 65 jaar die mantelzorg ontvangen is dit verschil er niet.

Hoe zijn de vragen naar mantelzorg gesteld in de Gezondheidsmonitor?

Mantelzorg is de zorg die u geeft aan of ontvangt van een bekende uit uw omgeving, zoals uw partner, ouders, kind, burens of vrienden, als deze persoon voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Deze zorg kan bestaan uit het huishouden doen, wassen en aankleden, gezelschap houden, vervoer, geldzaken regelen, enzovoorts.

- Mantelzorg wordt niet betaald
- Een vrijwilliger vanuit een vrijwilligerscentrale is geen mantelzorger

Heeft u in de afgelopen 12 maanden mantelzorg gegeven?

Geeft u deze mantelzorg nu nog?

Hoeveel uur mantelzorg geeft u momenteel gemiddeld per week, reistijd meegerekend?

Afronden op hele uren.

Hoe lang geeft u al mantelzorg?

Sommige mensen voelen zich erg belast door de verzorging van een ander. Zij vinden de zorg zwaar en moeilijk vol te houden. Voor andere mensen geldt dat minder. Alles bij elkaar genomen, hoe belast voelt u zich momenteel?

Antwoordmogelijkheden:

Niet of nauwelijks belast, Enigszins belast, Tamelijk zwaar belast, Zeer zwaar belast, Overbelast

Auteur

Netty van Veelen, Onderzoek en Business Intelligence, gemeente Rotterdam, november 2017.
Met dank aan Gea Schouten, Nathalie Koene-Smit, Coco de Jongh.

Meer informatie

Deze factsheet is te vinden op www.gezondheidsatlasrotterdamrijnmond.nl

Vragen over de Gezondheidsmonitor mailt u naar Gezondheidsmonitor@rotterdam.nl

Bronnen en verwijzingen

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2012, GGD'en, CBS en RIVM.

Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2016, GGD'en, CBS en RIVM.

www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/participatie/cijfers-context/mantelzorg

